

พระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษของพระมหากษัตริย์ไทย

นางสาว เพ็ญจันทร์ โชติบาล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาตรีศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-617-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I103062 3X

016271

THE ROYAL PREROGATIVE OF PARDON IN THAILAND

Miss Penchan Chotibal

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-617-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ พระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษของพระมหากษัตริย์
ไทย

โดย นางสาวเพ็ญจันทร์ โชติบาล
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์อรรถ ทอง จันทรางศุ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะนิติศาสตร์บัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ธานีินทร์ กรัยวิเชียร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์อรรถ ทอง จันทรางศุ)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.วิเชน เครื่องงาม)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ โสวิไลกุล)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วินิจ วินิจฉัยภาค)

.....กรรมการ
(อาจารย์ผั่น สีดา)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

เพ็ญจันทร์ โชติบาล : พระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษของพระมหากษัตริย์ไทย
(THE ROYAL PREROGATIVE OF PARDON IN THAILAND) อ. ตรีภักษา

รศ. ธงทอง จันทรางศุ, 383 หน้า. ISBN 974-577-617-3

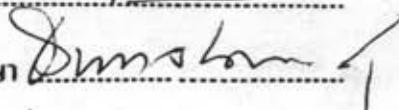
ประเพณีไทยแต่ยุคโบราณถือสืบต่อกันว่า พระมหากษัตริย์เป็นผู้ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษ โดยมีพื้นฐานจากคติสากลที่ว่าพระมหากษัตริย์ทรงเป็นที่มาของความยุติธรรม แนวความคิดดังกล่าวได้สอดประสานกันกับแนวความคิด "ธรรมราชา" ท่อกับลูก และ "เจ้าชีวิต" อันเป็นคติเก่าแก่ที่ใช้ในการปกครองประเทศมาแต่ปางบรรพ์ พระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษตามแนวคิดทั้งสองประการข้างต้นได้วิวัฒนาการไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของบ้านเมืองในแต่ละช่วงเวลา นับตั้งแต่ยุคกรุงสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา กรุงรัตนโกสินทร์ จวบจนถึงยุคเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 อันเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของแนวความคิดเกี่ยวกับการใช้พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ โดยปรับเปลี่ยน "รูปแบบ" เข้ากับสภาวะการณ์ของบ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัยได้อย่างสนิทสนมกลมกลืน โดยที่ยังสามารถคง "เนื้อหา" ความอิสระเด็ดขาดของพระราชอำนาจอันมีมาแต่บรรพกาลไว้ได้โดยมั่นคง ไม่เสื่อมคลายทั้งยังปรากฏว่าบทบาทของการใช้พระราชอำนาจดังกล่าวได้ทวีความสำคัญขึ้นเป็นลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน

อาจกล่าวได้ว่า พระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษของพระมหากษัตริย์ไทยเป็นพระราชอำนาจโดยโบราณราชินิกุลประเพณีอันมีลักษณะเฉพาะตัวแตกต่างไปจากประมุขของนานาประเทศ ซึ่งการใช้พระราชอำนาจดังกล่าวได้ลดบทบาทลงเป็นเพียง "แบบพิธี" เพื่อให้เกิดผลสมบูรณ์ตามกฎหมายเหนือสิ่งอื่นใด การใช้พระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษมิได้เป็นเพียงเครื่องมือในการแก้ไขความผิดพลาดของขบวนการยุติธรรมหรือชดเชยแก้ความทุกข์เข็ญของราษฎรเท่านั้น หากยังเป็นเสมือน "ห่วงทอง" ที่คล้องสานความสัมพันธ์ระหว่างพระมหากษัตริย์กับพสกนิกรของพระองค์ให้กระชับแน่นแฟ้นดังที่เคยเป็นมาอย่างยาวนานนับพันปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวที่มีขอบกั้นด้านเดียว

PENCHAN CHOTIBAL : THE ROYAL PREROGATIVE OF PARDON IN THAILAND :
THESIS ADVISOR : ASSO. TONGTHONG CHANDRANSU, 383 PP.

The king is the source of the Royal Prerogative of Pardon through ancient Thai convention and custom, while in principle the king is the fountain of justice through the universal legal custom. Both assumptions of legal power are in line with Thai political concepts in the old days, namely "Dharmaracha" "Praternalism" and "Lord of Life", all of which guided the royal execution of the state affairs through ancient time. In accordance with said political concepts, the exercise of the Royal Prerogative of Pardon has been transformed in response to political variables in the state, during the period of Sukhothai, Ayudhaya, Rattanakasin, and particularly Democracy B.E. 2475, which is widely reconized as the crossroad of the concept of the Royal Prerogative of Pardon in Thailand.

Through time, the Royal Prerogative of Pardon can survive mostly by adjusting its own "scope and extent" to political variables with tactfulness, and partly by maintaining its own "nature", which incovporates the aspect of independence and the absolute administration of the monarch. Furthermore, there is an evidence that the Royal Prerogative of Pardon has continued to play its more significant role at present.

It should be concluded that the Royal Prerogative of Pardon in Thailand is absolutely based on ways of Practice through ancient royal legal custom, which differs from that of other state leaders, whose the Royal Prerogative of Pardons is somewhat ceremonial.

Above of all. Thailand's thousand-year history shows that the king exercises the Royal Prerogative of Pardon, either as an effective machinery to solve miscarriage of justice and to remedy his subjects' suffering or as a "cordial string" to blind the monarch and his subjects together.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชานิติศาสตร์.....
สาขาวิชานิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา2532.....

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เชิงประวัติศาสตร์กฎหมายเล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วย
เมตตาช่วยเหลือของท่านศาสตราจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร องคมนตรี ซึ่งนอก
จากท่านจะกรุณาสละเวลาอันมีค่าตรวจทานแก้ไขวิทยานิพนธ์ของผู้เขียนอย่างละเอียด
ตลอดจนให้คำแนะนำและแง่คิดอันสูงค่าในทางวิชาการแล้ว ท่านยังได้กรุณา
อนุเคราะห์เอกสารอันทรงคุณค่าในทางประวัติศาสตร์เพื่อให้ผู้เขียนได้ใช้เป็นข้อมูล
ในการเขียนวิทยานิพนธ์ นับเป็นพระเดชพระคุณที่ผู้เขียนจะลืมมิได้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ เป็นอย่างสูงยิ่ง
ที่กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้งยังกรุณาสละเวลาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ รวมทั้ง
อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตลอดจนให้คำแนะนำอันน่าสเนาะและเป็นประโยชน์ยิ่ง

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เทิศจศิริ ซึ่ง
กรุณาชี้แนะแนวทางในการค้นคว้าหัวข้อวิจัย จนผู้เขียนสามารถนำไปพัฒนาเป็น
วิทยานิพนธ์ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

บุคคลสำคัญยิ่งอีกส่วนหนึ่งคือ ความกรุณาของศาสตราจารย์ ดร.วิชฌ
เครื่องงาม อาจารย์ ดร.วินิจ วินิจฉัยภาค รองเลขาธิการพระราชวัง และอาจารย์
พันธ์ สีดา ผู้อำนวยการกองฝึกอบรมข้าราชการราชทัณฑ์ ซึ่งสละเวลาอันมีค่ายิ่งมา
เป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แก่ผู้เขียน

ขอกราบขอบพระคุณ คุณชนะ บารมี ผู้อำนวยการกองนิติการ สำนัก
ราชเลขาธิการที่ได้กรุณาชี้แนะแนวทางอันเป็นประโยชน์ในการเขียนวิทยานิพนธ์
ตลอดจนเอื้อเพื่อข้อมูลในการเขียนวิทยานิพนธ์แก่ผู้เขียนด้วย

ขอขอบพระคุณ คุณรุจิรา พกษยาชีวะ หัวหน้าฝ่ายอภัยโทษและพิทักษ์
ลงโทษ กองกิจกรรมในชุมชน กรมราชทัณฑ์ ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำตลอดจน อำนวยการ
ความสะดวกในการค้นคว้าข้อมูลของกรมราชทัณฑ์ รวมทั้งให้แง่คิดอันเป็น
ประโยชน์แก่การเขียนวิทยานิพนธ์

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ งามวิไลกุล
คณบดีเป็นอย่างสูง ซึ่งได้กรุณาสับสนุนการค้นคว้าวิจัยวิทยานิพนธ์มาแต่ต้นอย่าง

แข่งขัน ทั้งยังได้กรุณาให้ความสนใจติดตามความก้าวหน้าของงานวิจัยชิ้นนี้ โดย
กระชั้นชิด ตลอดจนกรุณาสละ เวลาอันมีค่ายิ่งมาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แก่ผู้
เขียน

บุคคลอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งจะลืมมิได้คือคุณชนิษฐา วงศ์พานิช แห่งกอง
จดหมายเหตุแห่งชาติ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกคนซึ่งกรุณาให้คำแนะนำชี้แจง เกี่ยวกับการ
การค้นคว้าข้อมูลในกองจดหมายเหตุแห่งชาติด้วยความเต็มใจยิ่ง ซึ่งผู้เขียนขอขอบ
พระคุณมา ณ ที่นี้

เหนือกว่าสิ่งอื่นใด ผู้เขียนขอโน้มหน้าประโยชน์หากจะบัง เกิดมีจาก
วิทยานิพนธ์เล่มนี้ กราบเท้าบูชาพระคุณของคุณพ่อคุณแม่ซึ่งได้เลี้ยงดูอบรมสั่งสอน
ผู้เขียนมาแต่น้อยคืบมาใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณแม่ ซึ่งเป็นผู้ปลูกปลอบและให้กำลังใจ
แก่ผู้เขียนตลอดมา ทั้งนยามที่ผู้เขียนเกิดความท้อแท้ และตลอดระยะเวลาสองปี
ที่ผู้เขียนค้นคว้าวิจัยวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทหน้า	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัย	2
ทฤษฎีและแนวความคิด	4
วิธีดำเนินการวิจัย	5
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	5
บทที่ 1 แนวความคิดเกี่ยวกับวิวัฒนาการของพระราชอำนาจในการ พระราชทานอภัยโทษของพระมหากษัตริย์ในประเทศไทย	6
ส่วนที่ 1 แนวความคิดเกี่ยวกับพระราชอำนาจในการ พระราชทานอภัยโทษของพระมหากษัตริย์ ในสมัยสุโขทัย	6
ส่วนที่ 2 แนวความคิดเกี่ยวกับพระราชอำนาจในการ พระราชทานอภัยโทษของพระมหากษัตริย์ ในสมัยกรุงศรีอยุธยา	12
ส่วนที่ 3 แนวความคิดเกี่ยวกับพระราชอำนาจในการ พระราชทานอภัยโทษของพระมหากษัตริย์ ในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์	36
รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า จุฬาโลกมหาราช	37
รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย	41

หน้า

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว 44

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว 46

บทที่ 2	พระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษของพระมหากษัตริย์	
	ในยุคปฏิรูปกฎหมายและการศาล	53
	รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	53
ส่วนที่ 1	แนวความคิดเกี่ยวกับการใช้พระราชอำนาจในการ	
	พระราชทานอภัยโทษ	53
ส่วนที่ 2	รูปแบบของการพระราชทานอภัยโทษที่ปรากฏ	55
1.	การพระราชทานอภัยโทษในรูปของ	
	พระบรมราชวินิจฉัยในกรณีต่าง ๆ	56
ก)	พระบรมราชวินิจฉัยในความผิดที่มี	
	โทษประหารชีวิต	57
	(1) พระบรมราชวินิจฉัยปล่อยตัว	
	พระบรมราชวินิจฉัยในคดีอ้ายแสง	
	ร.ศ. 111 (พ.ศ. 2435)	58
	(2) พระบรมราชวินิจฉัยลดโทษ	
	พระบรมราชวินิจฉัยในคดีอ้ายเหม	
	อ้ายโบ๋ อ้ายหงอ ร.ศ. 111	
	(พ.ศ. 2435)	60
	พระบรมราชวินิจฉัยในคดีอ้ายจ้าว	
	ร.ศ. 111 (พ.ศ. 2435)	61
ข)	พระบรมราชวินิจฉัยในความผิดที่มีโทษจำคุก	64
	(1) พระบรมราชวินิจฉัยปล่อยตัว	
	พระบรมราชวินิจฉัยในคดีอ้ายปั้น	
	อ้ายชม ร.ศ. 111 (พ.ศ. 2435)	65

(2) พระบรมราชวินิจฉัยลตโทษ	
พระบรมราชวินิจฉัยในคดีอ้ายท้าว	
สุทธิสาน ร.ศ.111 (พ.ศ.2435) ..	68
พระบรมราชวินิจฉัยในคดีอ้ายนิต	
ร.ศ.113 (พ.ศ.2437)	
2. การพระราชทานอภัยโทษแก่นักโทษซึ่ง	
ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา	76
ก) การพระราชทานอภัยโทษแก่นักโทษ	
ซึ่งทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาก่อนมีการบังคับโทษ ..	81
ฎีกาในคดีอ้ายเค็ม ร.ศ.128 (พ.ศ.2452) ..	83
ฎีกาในคดีอ้ายจิ้นจ้วน อ้ายค้วน	
ร.ศ.121 (พ.ศ.2445)	84
ข) การพระราชทานอภัยโทษทูลเกล้าฯ	
ถวายฎีการะหว่างมีการบังคับโทษ	86
ฎีกาอ้ายกันทาลาวนักโทษคุก	
ร.ศ.108 (พ.ศ.2432)	88
ฎีกาอ้ายทิมนักโทษคุก ร.ศ.109	
(พ.ศ.2433)	90
ฎีกาอ้ายแปลกนักโทษคุก ร.ศ.124	
(พ.ศ.2448)	92
ฎีกาอ้ายหว่างนักโทษคุก ร.ศ.125	
(พ.ศ.2449)	93
ส่วนที่ 3 การพระราชทานอภัยโทษเป็นการทั่วไป	95
รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	
ส่วนที่ 1 การพระราชทานอภัยโทษในรูปของ	
พระบรมราชวินิจฉัยในอรรถคดีต่าง ๆ	101

ศูนย์วิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน้า

1. พระบรมราชวินิจฉัยลตโทษประหารชีวิต	104
พระบรมราชวินิจฉัยในคดีอายัด	
ร.ศ. 2459.....	104
2. พระบรมราชวินิจฉัยลตโทษจำคุก	
ตลอดชีวิต.....	105
ก) พระบรมราชวินิจฉัยในคดีอายัดจำ	
พ.ศ. 2457.....	105
ข) พระบรมราชวินิจฉัยในคดี	
อาแดงเทียบ นายพร้อม นายผ่อง	
พ.ศ. 2457.....	106
3. พระบรมราชวินิจฉัยในคดีนักโทษก่อการ	
กำเริบ พ.ศ. 2454.....	108
ส่วนที่ 2 การพระราชทานอภัยโทษในรูปของการทูลเกล้าฯ	
ถวายฎีกา.....	111
1. การพระราชทานอภัยโทษในรูปของการ	
ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาก่อนมีการบังคับโทษ.....	116
ก) การทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาในคดีที่มี	
โทษประหารชีวิต.....	116
ฎีกาในคดีอายัดจำเลย พ.ศ. 2457....	117
ข) การทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาในคดีที่	
มีโทษจำคุกตลอดชีวิต.....	119
ฎีกาในคดีอายัดน้อยหย่าจำเลย	
พ.ศ. 2457	119
2. การพระราชทานอภัยโทษในรูปของการทูลเกล้าฯ	
ถวายฎีการะหว่างมีการบังคับโทษ.....	121

ศูนย์วิทยุโทรพยากรณ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน้า

1) พระราชกระแสปล่อยตัว.....	124
ก. ฎีกาอ้ายโหมานักโทษคุก พ.ศ.2457.....	124
ข. ฎีกาอ้ายเกิดนักโทษคุก พ.ศ.2457.....	127
2) พระราชกระแสยกฎีกา.....	129
ก. ฎีกาอ้ายเผื่อนนักโทษคุก พ.ศ.2456.....	130
ข. ฎีกาอ้ายอัถนนักโทษคุก พ.ศ.2456.....	132
3. พระราชนิยมในการพระราชทานอภัยโทษ.....	136
ส่วนที่ 3 การพระราชทานอภัยโทษเป็นการทั่วไป.....	149
บทที่ 3 พระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษของพระมหากษัตริย์ หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475.....	155
รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว.....	155
ส่วนที่ 1 การเปลี่ยนแปลงของแนวความคิดและรูปแบบ ของการพระราชทานอภัยโทษที่ปรากฏในรูป ของพระบรมราชวินิจฉัยในนอรรถคดีต่างๆ.....	161
ส่วนที่ 2 การเปลี่ยนแปลงแนวความคิดและรูปแบบของ การพระราชทานอภัยโทษเมื่อมีการทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา.....	167
ส่วนที่ 3 การเปลี่ยนแปลงแนวความคิดและรูปแบบของการ พระราชทานอภัยโทษเป็นการทั่วไป.....	171
รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล.....	179
ส่วนที่ 1 การพระราชทานอภัยโทษเป็นรายบุคคล.....	183

1. หลักเกณฑ์และขั้นตอนในการพระราชทาน	
อภัยโทษเป็นรายบุคคล	183
2. แนวพระราชกระแส	190
ก) พระราชกระแสปล่อยตัว	190
กรณีนักโทษเด็ดขาดชายโศง	
วัลลิน แซ่โศง	190
กรณีนักโทษเด็ดขาดชายสิงห์ฯ	193
กรณีนักโทษเด็ดขาดชายลุ่นฯ	196
ข) พระราชกระแสลดโทษ	197
กรณีนักโทษเด็ดขาดชายประดิษฐ์ฯ	197
ค) พระราชกระแสยกฎีกา	201
(1) พระราชกระแสยกฎีกาในโทษ	
ประหารชีวิต	201
กรณีนักโทษเด็ดขาดชายคำฯ	202
กรณีนางทาทา ขอพระ	
ราชทานอภัยโทษ ลดโทษ	
ประหารชีวิตนักโทษเด็ดขาด	
ชายใบฯ	204
กรณีนักโทษเด็ดขาดชาย	
แสงหรือสังวาลย์ฯ	205
กรณีนักโทษเด็ดขาดชายตงฯ	208

ศูนย์วิทยุทัณฑวิทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(2) พระราชกระแสฎีกาในโทษจำคุก . 210	
กรณีนักโทษเด็ดขาด	
ชายจำง่า กับพวก 49 คน 210	
กรณีนักโทษเด็ดขาด	
ชายจำง่าฮวด ๆ 211	
กรณีนักโทษเด็ดขาด	
ชายสังวาลย์ ๆ 213	
กรณีนักโทษเด็ดขาดชายราย ๆ 214	
ส่วนที่ 2 การพระราชทานอภัยโทษเป็นการทั่วไป 218	
บทที่ 4 พระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษของพระมหากษัตริย์	
โทษในปัจจุบัน 226	
ส่วนที่ 1 การพระราชทานอภัยโทษเป็นรายบุคคล 228	
1. ผู้มีสิทธิยื่นฎีกาขอพระราชทานอภัยโทษ 229	
2. การยื่นเรื่องราว 230	
ก) การยื่นเรื่องราวในโทษประหารชีวิต 231	
ข) การยื่นเรื่องราวในโทษอื่นนอกจากโทษ	
ประหารชีวิต 234	
3. ขอบเขตของเรื่องราวที่ขอพระราชทานอภัยโทษ . 234	
4. แบบของเรื่องราว 253	
5. ขั้นตอนจากกระทรวงมหาดไทย 235	
6. ขั้นตอนจากสำนักพระราชเลขานุการ 239	
7. การพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัย 243	
ก) กรณีนักโทษเด็ดขาดชายฮิวเบิร์ด คริสมันด์ . 244	
ข) กรณีนักโทษเด็ดขาดหญิงฮ้างกี้ แฉ่แต่ 247	
ค) กรณีนักโทษเด็ดขาดชายเช็ด หรือ เซนา . . . 248	

ศูนย์วิทยุโทรพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8.	นানাทัศนะของบุคคลที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับการ ใช้พระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษ .. 248
9.	จำนวนนักโทษเด็ดขาดซึ่งขอพระราชทานอภัยโทษ 256 ตาราง 1 สถิตินักโทษซึ่งทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา ตั้งแต่ พ.ศ. 2527-พ.ศ. 2531 และ พ.ศ. 2532 (มกราคม-มิถุนายน)..... 256 ตาราง 2 สถิตินักโทษประหารชีวิตกับผลการ ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา..... 258 ตาราง 3 สถิตินักโทษจากคุกตลอดชีวิตกับผล การทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา..... 259 ตาราง 4 สถิตินักโทษจากคุกมีกำหนดเวลา กับผลการทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา..... 260
10.	ผลของการพระราชทานอภัยโทษ 261
	ก) ผลทางกฎหมาย 261
	ข) ผลทางจิตใจ 262
	1) กรณี พ.ศ.ต.อนันต์ เสนาพันธ์ 263
	2) กรณี นายวีระ มุสิกพงศ์ 264
ส่วนที่ 2	การพระราชทานอภัยโทษเป็นการทั่วไป 266
1.	จำนวนครั้งของการพระราชทานอภัยโทษ เป็นการทั่วไป 267
2.	สถิติผู้ได้รับพระราชทานอภัยโทษ 295 ตาราง 5 สถิติผู้ได้รับพระราชทานอภัยโทษตาม พระราชฎีกาพระราชทานอภัยโทษตั้งแต่ พ.ศ. 2490 ถึง พ.ศ. 2531 296
3.	กระบวนการและขั้นตอนในการตราพระราช กฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ 297

ก) บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ
ตราพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ . 298

ข) ขอบเขตของโทษ 299

ค) ลักษณะของการพระราชทานอภัยโทษ 299

 1) การพระราชทานอภัยโทษปล่อยตัว . . . 300

 2) การพระราชทานอภัยโทษลดโทษ . . . 302

ง) คดีต้องห้ามไม่อยู่ในข่ายได้รับ
พระราชทานอภัยโทษ 303

4. คณะกรรมการอภัยโทษ 308

ส่วนที่ 3 การพระราชทานอภัยโทษนักโทษต่างประเทศที่โอนตัว
ไปรับโทษต่อในประเทศที่ตนมีสัญชาติ และนักโทษไทย
ที่โอนตัวจากต่างประเทศมารับโทษต่อในประเทศไทย . 309

1. หลักเกณฑ์ในการโอนนักโทษ 310

2. ขั้นตอนในการดำเนินการโอนนักโทษ 311

 ก) กรณีนักโทษต่างประเทศ 311

 ข) กรณีนักโทษไทย 312

3. การขอพระราชทานอภัยโทษของนักโทษ

ต่างประเทศที่โอนตัวไปรับโทษต่อในประเทศ
ที่ตนมีสัญชาติ และนักโทษไทยที่โอนตัว
จากต่างประเทศมารับโทษต่อในประเทศไทย . . . 312

 ก) กรณีนักโทษต่างประเทศ 312

 ข) กรณีนักโทษไทย 313

บทที่ 5 อำนาจในการอภัยโทษของประมุขต่างประเทศ 316

ส่วนที่ 1 พระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษ
ของพระมหากษัตริย์อังกฤษ 316

ศูนย์วิจัยกฎหมายอาญา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.	แนวคิดและวิวัฒนาการ	316
2.	พระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษ ของพระมหากษัตริย์อังกฤษในปัจจุบัน	319
ก)	ผู้มีสิทธิยื่นเรื่องราวขอพระราชทานอภัยโทษ	319
ข)	ขอบเขตของเรื่องราวที่ขอพระราชทาน อภัยโทษ	320
ค)	ประเภทของการพระราชทานอภัยโทษ	320
ง)	การวินิจฉัยเรื่องราวขอพระราชทานอภัย โทษของรัฐมนตรีว่าการกระทรวง มหาดไทย	324
	กรณีโทษประหารชีวิต	324
	กรณีโทษจำคุกตลอดชีวิต	326
จ)	สถิติคดีที่มีการพระราชทานอภัยโทษ	328
ฉ)	ผลของการพระราชทานอภัยโทษ	328
ส่วนที่ 2	อำนาจในการอภัยโทษประเทศสหรัฐอเมริกา	330
1.	แนวคิดและวิวัฒนาการ	330
2.	อำนาจในการอภัยโทษในปัจจุบัน	332
ก)	ที่มาของอำนาจ	332
ข)	รูปแบบของการอภัยโทษ	333
	(1) การอภัยโทษโดยไม่มีเงื่อนไข (Full Pardon)	333
	(2) การอภัยโทษโดยมีเงื่อนไข (Conditional Pardon)	333
	(3) การเปลี่ยนโทษหนักเป็นเบา (Commutation)	334
	(4) การพักการลงโทษ (Reprieve)	335

	(5) การนิรโทษกรรม (General Amnesty).....	335
ค)	ระยะเวลาในการอภัยโทษ (Time of Granting Pardon).....	335
ง)	จากการยื่นคำขออภัยโทษ (Application).....	336
จ)	กระบวนการในการอภัยโทษ (Procedure).....	336
ฉ)	สถิติคดีที่มีการอภัยโทษ.....	338
ช)	ผลของการอภัยโทษ.....	338
ส่วนที่ 3	พระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษของสมเด็จพระจักรพรรดิผู้ขึ้น.....	340
	1. แนวคิดและวิวัฒนาการ.....	340
	2. พระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษของสมเด็จพระจักรพรรดิผู้ขึ้นในปัจจุบัน.....	342
	ก) บทบัญญัติอันเป็นที่มาของอำนาจ.....	342
	ข) ประเภทของการอภัยโทษ.....	334
	1. การอภัยโทษเป็นการทั่วไป (General amnesty).....	345
	2. การอภัยโทษเป็นรายบุคคล (Special Amnesty).....	346
	3. การเปลี่ยนโทษหนักเป็นเบา (Commutation of punishment)	
	4. การพักการลงโทษ (Reprieve)...	347

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. การกลับคืนสิทธิ (Restoration Of rights).....	348
ค) วิธีการอภัยโทษ.....	348
ง) ผลของการอภัยโทษ.....	352
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	355
บรรณานุกรม.....	368
ประวัติผู้เขียน.....	383

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย